

**Ympäristövahinkojen toissijaisien vastuujärjestelmien kehittämisen lainsäädäntöhanke
(TOVA-lainsäädäntöhanke) Dnro VN/11745/2019**

OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 9/2021

Aika: 17.2.2021 klo 13.00-15.30

Paikka: Teams-yhteys

Paikalla:

Leena Ylä-Mononen, ympäristöministeriö, puheenjohtaja

Oili Rahnasto, ympäristöministeriö

Merja Huhtala, ympäristöministeriö/öljysuojarahasto

Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö

Jari Salila, oikeusministeriö

Tuula Manelius, työ- ja elinkeinoministeriö

Merja Vuori, Kemianteollisuus ry

Fredrik Blomfelt, Metsäteollisuus ry

Satu Lyytikäinen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

(edustaa aluehallintovirastoja sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia)

Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto

Marko Nurmikolu, Suomen Kuntaliitto

Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry

Amanda Aalto, Finanssiala ry

Matti Sjögren, Ympäristövakuutuskeskus

Mika Kättö, sisäministeriö

Satu Räsänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Minna Ojanperä, MTK

Matti Kattainen, Suomen luonnonsuojeluliitto

Sini Pietilä, ympäristöministeriö

Jouko Tuomainen, Suomen ympäristökeskus

Mari-Linda Harju-Oksanen, ympäristöministeriö

Anni Juvonen, ympäristöministeriö

Kati Leskinen, ympäristöministeriö

Paikalle kutsuttuna:

Mikko Attila, Suomen ympäristökeskus

Olli-Pekka Ruuskanen, Pellervon taloustutkimus

Kalle Määttä, emeritusprofessori, dosentti, OTT

Mats Godenhielm, Pellervon taloustutkimus

Poissa:

Kimmo Peltonen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

1 § Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Oili Rahnasto avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2 § Edellisen kokouksen pöytäkirja

Pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan ja se julkaistaan valtioneuvoston säädösvalmistelun ja kehittämishankkeiden sivustolla (<https://valtioneuvosto.fi/hankkeet>; TOVA-lainsäädäntöhanke, YM033:00/2019).

3 § Selvitys ympäristövastuista johtuviin kustannuksiin varautumisesta vakuuksien ympäristövahinkojen toissijaisissa vastuutilanteissa

Olli-Pekka Ruuskanen ja Mats Godenhielm (Pellervon taloustutkimus) sekä Kalle Määttä (emeritusprofessori, dosentti, OTT) esittelivät tekemäänsä selvitystä ympäristövastuista johtuviin kustannuksiin varautumisesta vakuuksien ympäristövahinkojen toissijaisissa vastuutilanteissa.

Selvityksen tekijät toivat esiin selvityksen valmistelussa havaitut kustannuksiin liittyvät tiedonhankinnan oikeudelliset esteet. Tekijät viimeistelevät selvitystä, ja se toimitetaan ohjausryhmälle lähiaikoina.

4 § TOVA-lakiluonnos, vuosittainen ympäristövahinkomaksu

Anni Juvonen (YM) esitteli TOVA-lakiluonnosta, erityisesti vuosittaisten ympäristövahinkomaksujen osalta.

Leena Ylä-Mononen jatkoi puheenjohtajan tehtävissä.

Keskusteltiin maksuluokista ja niiden kriteereistä. Pohdinnassa on erityisesti se, miten eri toimialojen toiminnat sijoittuvat eri maksuluokkiin ja minkä suuruiseksi maksu voisi muodostua erilaisille toiminnanharjoittajille. Keskusteltiin, voisiko ympäristövahinkomaksu kertautua toiminnanharjoittajalle, jolla on useita erillisiä toimintoja. Kunkin yksittäisen toiminnan maksuperuste määräytyisi kuitenkin sen luvanvaraisuusperusteen perusteella, joka sijoittuu korkeimpaan maksuluokkaan. Samalla toiminta-alueella toimiville eri toiminnanharjoittajille ympäristövahinkomaksu määräytyisi jokaiselle erikseen.

Työjaostolle esitettiin toive, että maksuluokista laadittaisiin helppolukuinen ja havainnollistava taulukko, joka helpottaisi asian hahmottamista.

Ohjausryhmälle ilmoitettiin tiedoksi, miltä osin Hituran kaivoksen sulkemiseen myönnetty valtion rahoitus on kohdistunut aiemman toiminnanharjoittajan toiminnan aikaiseen, niin kutsutun jarosiittikasan jälkiseuraamusten hoitoon. Jarosiittikasan sulkemisen ja sen vuoksi rakennettujen vedenkäsittelyjärjestelyjen ja vesien käsittelyn kustannukset ovat olleet noin 5 miljoonaa euroa. Kustannukseen on huomioitu jarosiittialueen muita alueita paremman peittorakenteen kustannukset, pohjaveden suojapumppaukset, putkilinjat, kaivot, pumppaamo, vedenkäsittelyjärjestelmä geotuubikenttineen ym. järjestelyineen sekä vesienkäsittelysakkojen loppusijoitus.

Kirjallisia kommentteja sekä maksuluokista että kokonaisuudesta toivottiin 11.3.2021 mennessä.

5 § Muut asiat

Keskusteltiin kaivosten vakuussäätelyn kehittämisestä. Todettiin, että tällä hetkellä on menossa useita lainsäädäntöhankkeita, joissa asiaa käsitellään. Yhteistyötä tehdään ministeriöiden kesken.

6 § Seuraava ohjausryhmän kokous on keskiviikkona 24.3.2021 klo 13.00-15.30

7 § Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 15.15